אידישע פרויען קומט אלע צו דער

פראטעסט פארזאמלונג מארגן (דינסטאג) 8.30 אין אונט אין גרויסן תלמוד תורה זאל

לאזט הערן אייערע שטימען! רעטעט די תלמוד תורה!
מוטער פאראיין און ליידים אקז. פון ת"ת.

זון אויפגאנג — 6.27
זון אונטערגאנג — 6.44

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: וואלקנדיק, מילד

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט

יעדן טאג

Vol. 21, No. 58. Winnipeg, Mon. Mar. 23, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מאנטאג ח' ניסן, תרצ"א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAR 30 1931
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

דזשאָינט קאָנפערענץ פאנגט אָן קאמפיין פאר צוויי מיט א האלבן מיליאָן דאָלאר

איבער 500 דעלעגאטן באטייליקן זיך אין קאָנפערענץ, וואו דזשאינט ווערט רעאָרגאניזירט. — באריכט צייגט, אז דער דזשאינט האט אויסגעגעבן 80 מיליאָן דאָלאר זינט 1910. — איראָפּייאישע אידן נויטיקן זיך איצט באזונדערס אין הילף

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

ניו־יאָרק, מארט 23 (איטא). — א שטיין פון א נאציאנאלן ראט פון 250 קאמפיין פאר צוויי מיט א האלבן מיליאָן דאָלאר צו העלפן די מזרח אייראָפּייאישע אידן, וועמעס שוועריע נויט איז געשטעלט געוואָרן פון א צאָל פּראָמינענטע אידישע פירער, זיי גרעסער ווי וועגן פריער, — איז דא געפונדן געוואָרן ביי דער דזשאינט קאָנפערענץ.

די קאָנפערענץ, וועלכע האט זיך פאר־ציינן אויף צוויי טעג, איז געווען באזונדס פון אלע טיילן פון לאנד. פון דער סומע פון 2½ מיליאָן דאָלאר איז פאר ניו־יאָרק בעשטימט געווארן אויף א קוואטא פון איין מיליאָן דאָלאר.

די קאָנווענשאָן האט אויך באשלאָסן צו רעאָרגאניזירן די דזשאינט.

דער קאסיר האט באריכטעט, אז די דזשאינט האט זינט 1914 אויסגעגעבן 80 מיליאָן דאָלאר פאר הילף אין אייראָפּע.

פראָפ. איינשטיין, אין זיין באגריסונג, האט אפּעלירט פאר הילף פאר'ן מזרח אייראָפּייאישן אידנטום, האלב פון וועלכן געפינט זיך אין ביטערער נויט.

דייוויד בראון האט אין זיינער א רעדע אויסגעדריקט פאררעאס, וואס די קוואטא פאר הייריאָריקן קאמפיין אין בלויז 2½ מיליאָן דאָלאר, ווען די נויט איז אזוי גרויס. ער האט אויסגעדריקט זיין האָפנונג, אז נים נעפוקט אויף די שלעכטע צייטן וועט דער קאמפיין מאכן דערפאָלג פאררעאָלענדיק די קוואטא.

דריי מיליאָן דאָל. פאר כוי ארבעטן אין מאנ.

די פּראָוויזיאָנעלע רעגירונג פון מאני־טאבא האט באשטימט אויסצוגעבן דריי מיליאָן דאָל., אויף פארשיידענע קאנסט־רוקציעס היינטיקן זומער אין דער פּראָ־וינץ.

די אויסגאבן זיינען באשטימט ווי פאלגט:

איין מיליאָן דאָלאר אויף דעם עלעק־טריקאל פאוער טראנסמיסיע אפּט.

900 טויזנט דאָלאר פאר דעם מאני־טאבא טעלעפאָן און טעלעגראָף אפּט.

875 טויזנט דאָלאר אויף אויסבעסערונג פון גרויסע וועגן אין דער פּראָווינץ.

255 טויזנט דאָלאר אויף אלגעמיינע אויסגאבן.

230 טויזנט דאָלאר אויף א נייעם פּלינל צו דעם שפּיטאל פאר נייסטיק קראנקע אין ברענדאָן.

75 טויזנט דאָלאר פאר דעם סאנא־טאריום אין סט. באניפייס, און $6,500 צו בויען א וועג צו די אונווערסיטעט געביידעס ביים אגריקולטורעלן קאָלעדזש, אין פארט גארי.

—(::)—

שטאט קאָמיטעט אראנזשירט קבלת פנים פאר'ן נייעם רב

דער "שטאט קאָמיטעט" פאררופט א מאס־מיטינג אויף דעם מיטוואך צוגנט, אין גרויסן ת"ת זאל, וואו דער נייער רב וועט זיין דער הויפּט־רעדנער.

דער נייער רב, ר' חיים־צבי הערסאָן, איז אהער אָנגעקומען פרייטאג פרי. ווי דער "שטאט קאָמיטעט" מעלדעט, האט ער א סמיכה פון א צאָל פּראָמינענטע רבנים. איינשליסנדיק דעם באוואוסטן האמליער רב, הרב בארישאנסקי.

—(::)—

צוויי שריפות דא ביים סוף וואָך

אין דער אָפּגעזהייט פון דער פאמיליע ל. ג. פיינשטיין, 72 הארא סטריט, 12.45 נאך האלבע נאכט שבת, איז א פייער אויסגעבראָכן אין זייער היים. ביז די פייערלעשער זיינען געקומען, איז א סך שאדן פאראורזאכט געווארן פון דער שריפה.

מעקס טיי פארלאר, 273 דאָנאלד סט., איז צעשעדריקט געווארן זונטאג פארמאג פון א שריפה פאראורזאכט פון אן אי־נערגעלאזענעם הייסן פּרעסל. די דערביי איקע געביידעס האבן געליטן פונ'ם רויך און העכערע שכירות.

סאוו. איד. פרעסע נעמט זיך ערנסט פאר אנטי־פסח קאמפיין

(ספּעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

מאסקווע, מארט 23 (איטא). — דער באקאנטער יערלאכער אנטי־פסח קאמפיין אין דער היינער סאוועטשיער אידישער פרעסע האט זיך שוין אנגעפאנגען מיט'ן גאנצן ערנסט. מיט דער דערשיינונג פון דער ערב־פסח'ריקער אויסגאבע פון דער נים־לאנג נעגרינדעטער אידישער אמט־איסטישער אויסגאבע "דער אפּיקורס".

"דער אפּיקורס" רופט די אידן פון קאווענסקן פארבאנד צו טאוסצוגעבן קיין איינציקע קאפּיטע פאר מצות, און זי דערקלערט, אז קיין איינציקע שעה טאר נים אראָפּגענומען ווערן פון דער ארבעט פון אידישע אבעריק ארבעטער אין משך פון דער פסח וואָך.

ארמאן לאווערן באַרעכטיקט עמ־באַרגאָ קעגן סאָוועטישע סחורות

דעפּיוטי ספּיקער שיט פעך און שוועבל אויף "די וואָס האָבן דערמאָרדעט דעם צאר", אין זיין רעדע אין הייז

אטאוואָ, מארט 21. — מיט פאטאס און מיט ביטערקייט האט עפּיל לאווערן דעפּיוטי ספּיקער, אין א רעדע אין הייז פריינטאג, באַרעכטיקט דער רעגירונגס פּראָבאס קעגן דעם אימפּאָרט פון סאָוועטישע סחורות קיין קאנאדע. מר. לאווערן האט צווישן אנדערש געזאגט:

"אויב איך האָב זיך וועגן געפילט שטאָלץ ווי א בירגער פון קאנאדע אדער ווי א קריסט, איז דאס געווען ווען דער פּרעמיער האט, ריידנדיק ניט בלויז פאר קאנאדע, נאר אין נאמען פון ציוויליזאַ־ציע, געזאגט: 'מיר וועלן נארנישט ניט האבן צו טאָן מיט רוסלאנד'.

"דאס האט איר א פאלק וואס האט דערמאָרדעט זיין קייסער, האט אויסגע־שלאכטעט דריי פּרינצעסנס און א פּיי־סטערן קעלנער און האט געטויט דעם יונגן צאַרעוויטש. דאס לאנד האט זיך אָפּגעזאגט פון ציוויליזאציע. האט אָפּגע־לייקנט די לערע פון גאט. האט זיך אָפּ־געזאגט פון דער הייליקייט פון הייראט, און האט באַרויבט דעם יחיד פונם רעכט צו באזיצן איינגנטום.

"איך זאָג, אז די קלאנעס קעגן רוס־לאנד זיינען דערוויזן. מען זאָגט, אז מיר וועלן דורך דער עמבארגא פאַרלירן געלט, אבער מענשן לעבן נים בלויז מיט ברויט".

מר. לאווערן האט געלויבט די רעגי־רונג אויף דעם אימפּאָרט פון סאָוועט־טישע סחורות קיין קאנאדע. מר. לאווערן האט צווישן אנדערש געזאגט:

"אויב איך האָב זיך וועגן געפילט שטאָלץ ווי א בירגער פון קאנאדע אדער ווי א קריסט, איז דאס געווען ווען דער פּרעמיער האט, ריידנדיק ניט בלויז פאר קאנאדע, נאר אין נאמען פון ציוויליזאַ־ציע, געזאגט: 'מיר וועלן נארנישט ניט האבן צו טאָן מיט רוסלאנד'.

"דאס האט איר א פאלק וואס האט דערמאָרדעט זיין קייסער, האט אויסגע־שלאכטעט דריי פּרינצעסנס און א פיי־סטערן קעלנער און האט געטויט דעם יונגן צאַרעוויטש. דאס לאנד האט זיך אָפּגעזאגט פון ציוויליזאציע. האט אָפּגע־לייקנט די לערע פון גאט. האט זיך אָפּ־געזאגט פון דער הייליקייט פון הייראט, און האט באַרויבט דעם יחיד פונם רעכט צו באזיצן איינגנטום.

"איך זאָג, אז די קלאנעס קעגן רוס־

גנבים באַרויבן צוויי הינע טעאטערס אויף 2,765 דאָלאר

$1,265 אין מזומן געלט און $1,500 אין צירונג און ווערט פאפּירן, איז גע־ווען די רויב פון גנבים באנדעס אין צוויי הינע קינע טעאטערס, דעם סטאַרלענד, 526 מיין סט., און דעם ריאלטא, פאר־טערזש עווע.

די גנבים האבן זיך איינגעבראָכן אין סטאַרלענד טעאטער דורך א הינטער טיר זונטאג פרי, האבן דאָרטן דורכגעבויערט די פייער־קאסע און האבן צונעגומען דאָרטן די סומע פון $765.

שבת פארמאג האבן גנבים איינגע־בראָכן זיך אין ריאלטא טעאטער. דאָרטן האבן זיי אבער ניט אויפגעריסן די קאסע, נאר פארגומען זי מיט זיך. אין איר איז געווען $500 אין מזומן און $1,500 אין צירונג און אין פאררעניסטרירטע באנדס. דער פאַרוואַלטער פון דעם טעאטער איז ה' קאווסקי, א געוועזענער יואוועליר. די קאסע אין אוועקגעפירט געווארן אויף א שווערן שראָנ, שפּורן פון וועלכן עס זיי־נען פארבליבן אין שניי.

די פאליציי גלויבט, אז ביידע גנבות זיינען באגאנגען געווארן פון דער זעלבער באנדע פון דערפאראנענע קאסע־ברעכער.

—(::)—

בריוו קאסטן

צוויי לעזער, האפער. — די וויסנשאפט אליין האט זיך ניט דערגריבלט צו דער פראגע. מען וויסן נאר, אז אין דעם גענגט פונ'ם נארד פאל איז דא א מאני־נעטישער פעלר, וואס ציט צו די מאגנע־טישע נאדל. איינע פון די הויפּט אויס־גאבעס פון די פארשער וואס פארן צום נארד פאל איז אויסצופאַרשן דאס פעלד און זיינע איינגנשאפטן.

אמעריקע וועט מער ניט סטאביליזירן ווייץ פרייזן אין 1931

וואשינגטאן, ד. ק., מארט 23. — די פערעראלע פארם באָרד וועט מער ניט רעגולירן די ווייץ פרייזן אויף א קינס־לאכן אופן דורך קויפן ווייץ פאר רעגי־רונגס נעלדער, ווען דער שניט פון 1931 וועט אראָפּגענומען ווערן. די פרייזן פון ווייץ אין די שטאטן וועלן מער ניט זיין העכער פון די פרייזן אויס'ן וועלט מארק.

דער אנגאנס אין דא געמאכט געווארן פון דער פארם באָרד, וועלכע דערקלערט, אז די רעגירונג קאן ווייטער ניט אריינ־מיס קויפן ווייץ אויף הויכע פרייזן, מאכן גרויסע "סטאַרדזש" אויסגאבן און דער־נאך פארקויפן עס אויף נידריקערע פריי־זען. דעם פארמער הילף מוז קומען, ווערט דערקלערט, דורך א פארקלענערונג פונ'ם ווייץ שטאק.

די "באָרד", ווערט באריכטעט, קאָנ־טראלירט איצט 20 מיליאָן בושל ווייץ. די אויסזיכטן זיינען, אז קומענדיקן יאר וועט אמעריקע האבן צווישן 100 און 150 מי־ליאָן בושל ווייץ צו פארקויפן אויס'ן וועלט מארק.

נאָך פינף טויזנט פאַרהייראטע פער־אנען וועלן באַפייט ווערן פון פּראָ־ווינציאַנעלן הכנסה שטייער

ענדערונגען אין מאניטאָבער הכנסה שטייער געזעץ פארגרע־סערן אויסנאם פאר פארהייראטע פון $2,000 אויף $3,000

דער נייער געזעץ וועגן הכנסה שטייער אין מאניטאָבא וועט באפרייען פונ'ם שטייער צווישן אנדערש, ארום פינף טויזנט פארהייראטע פערזאנען אין דער פּראָווינץ, וואס האבן בין איצט געצאלט דעם שטייער, — ווי ס'איז באקאנט גע־ווארן אין דער לעגיסלאטור פריטאג. דער נייער געזעץ וועט זיך שוין באציען אויף דעם יאר 1930, פאר וועלכן מען דארף מאכן הכנסה באריכטן בין אפּריל דעם 30טן.

לויט דעם אמענדירטן געזעץ וואס וועט באלד פארגעשלאָגן ווערן פון דער רעגי־רונג אין דער לעגיסלאטור, וועט דער אויסנאם פון שטייער פארגרעסערט ווערן פאר פארהייראטע פערזאנען פון צוויי ווענס דאָלאר צו דריי טויזנט דאָלאר א שטייער פון 36 טויזנט דאָלאר, וועט דער פּראָווינציעלער רעגירונג דארף צא־לען בלויז פון די פארבליבענע 64 טוי־זענט דאָלאר.

—(::)—

גרויסער עולם ביי דיקסאָנס לויה

א גרויסער עולם האט זיך באטייליקט אין דער לויה פון פרעד דיק. דיקסאָן, גע־וועזענער פירער פון דער ארבעטער פאר־טיי, שבת נאכמיטאג. אויסער פערזענלא־כע פריינט, ארבעטער פירער אין דעם ברייטן עולם בכלל, זיינען דארטן געווען פערשטייער ברעקען, מעיאר וועב, לענינלא־טור און סיסי קאונסיל מיטגלידער א. א.

דעפּוטאט דזש. ס. וואוד סוואירט, וועל־כער איז ספּעציעל געקומען פאר דעם צוועק פון אטאוואָ, האט (ווי א געווע־זענער גלח) אנגעפירט דעם צערעמאָניאל און ער האט אויף געמאכט א וואריטען הספּד נאך דעם פארשטארבענעם.

—(::)—

מזל טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. ד. בלאי, 419 סעלקירק עווע. מוטער און קינד אין גוטן צושטאנד אין זייער היים.

אנב - אורחא

פון מארק

אביסל דברים בטלים

קוואלן פון נייע הכנסות פאר דער שטאט. — א שטייער אויף פוס־נייער. — פאר וואס אזא שטייער איז נוטיק. — פאר אייער אינפאר־מאציע.

בעת אונזער שטאט זוכט מיט ליכט עפּעס א ניי פארדינסטל, א נייעם הכנסה מיטל, איז אפשר כדאי צו נעמען זיך פאר'ן פוס־נייער, וואס איז ביי אונז אן אומזיסטער עסער און וואס וועט באלד פארגעסן אז ס'איז דא א גאט אויף דער וועלט און קלוגע אלדערמען אין סיטי האל.

דער מאטאריסט איז שוין גאר ניט קיין אומזיסטער קעסטנ'ל. ער צאלט פאר זיין פאטענט (ליסנס), און ער צאלט 5 סענט שטייער אויף יעדן גאלאן בנזאלין.

אמת, די שטאט באקומט דערפון ניט קיין געבראכענעם גראשן. דאס אלץ גייט אין דער קאסע פון דער פּראָווינציעלער רעגירונג.

אבער וואס איז דער אונטערשייד? ס'איז דאך די זעלבע קעשענע. — אונזער איינענע רעגירונג, און זי בויט דאך פאר אונז פאר דעם געלט וועגן, — נו. נים אין ווייניגע גופא, אבער ווער איז עס אונז שולדיק וואס מיר וואוינען דוקא אין ווי־ניפּעג?

אבער ווער, איך בעט אייך, האט הנאה פונ'ם פוס־נייער. אויסער מאטאריסטן ווען זיי פארן אים איבער? ער שלעפּט זיך ארום איבער אונזערע נאסן, טרעט אפּ אונזערע טראטואר, און זאל מען עס פון אים זעען א גראשן!

* * *

א קארטון אין א הינער צייטונג, וואו דער פוסנייער איז אויסגעמאָלן מיט צוויי "ליסנס" פלאטעס, איינע פון פארנט און איינע פון הינטן, האט מיך ארויסגעפירט אויף דעם גליקלאכן געראנט, וועלכן איך שלאג איצט פאר א אונזערע שלמה המלכ'ס אין סיטי האל.

פאר וואס קאן אונז ניט ארויפלייגן א שטיי־ער אויף די פוסנייער און צווינגען זיי צו טראגן "ליסנס", פונקט ווי די אוטאָמאָ־ביל?

אנגעמענדיק, אז יעדער בירגער און ביר־גערין פון שטאט, מאן, ווייב און קינד, אוי־סער קראנקע אין די שפּיטאלן און עופּה־לאך אין די וויגעלאך, מוזן ווען באטרעטן די שטאטיקע טראטואר, קאן די שטאט אריינגעטען וואסערע 200 טויזנט דאָלאר א יאר, ווען זי זאל יערן רעכענונג בלויז אין דאָלאר פאר אזא "ליסנס".

און אז דער עולם וועט זיך צונעוויינען צו דעם שטייער, קאן מען אים דערנאך העכערן און העכערן.

די שטאט־טאטעס מוזן זיך אבער דער־מיט צוזאמען, וויל קיים דערווייס זיך די פּראָווינציעלע רעגירונג וועגן דעם פאלן. פארכאפּט זי אים פאר זיך, און זי וועט די הכנסה אויסנוצן פאר וואס איר ווילן. אבער אזוי אז ווייניגע זאל דערפון ניט נעגניסן: ס'איז איר פרינציפּ, אז ווייניגע זאל האבן וואס ווייניקער דעה אין דער רעגירונג און זאל קריגן וואס ווייניקער, און נאך ווייניקער, פון דער רעגירונגס קאסע...

* * *

אגב איז די פראגע פון 'ליסנס" פאר ווייניגענער פוסנייער שוין איצט מער ניט קיין רשות נאר א חוב.

בירוש האבן אונזערע שטאט טאטעס אריינגעגעבן א דערקלערונג, וואס באשריינקט שטארק די פריוילעגיעס פונ'ם פוסנייער.

דאס הייסט, אז א פוסנייער ביי אונז מוז שוין וויסן וואו און ווען ער מעג דורכ־גיין א נאס.

און באלד ווי עס זיינען דא געזעצן וועגן דעם פוסנייער, מוז מען אים קאנען מאך־טראלירן ער זאל אויף זיי ניט שבר זיין.

און צו קאנען זיי קאנטראלירן, מוז מען האבן א סיסטעם פון "ליסנס", פונקט ווי ביי אוטאָמאָביל.

וואס טוט מען, למשל, אז אן אוטאָמאָ־ביל פליט דורך, וואַרפט אום א פוסנייער און לויפט אוועק? — מען באטערקט זיין "ליסנס" נומער, מען גייט אריין אין דער "ליסנס" ביורא און מען וויים שוין ווער ער איז געווען. און מען גיט אים א שטריינגען אויסרייד.

און וואס וועט איצט זיין, אז א פוס־נייער וועט אומוואַרפן אן אוטאָמאָביל און וועט זיך אָפּטראָגן? אוואַרט איז עס נויטיק, אז מען זאל קאנען פארצייכענען זיין "ליסנס" נומער.

אדער אס קאן אונטער דעם איצטיקן הפקר סיסטעם פאסירן אזא זאך:

א פוסנייער לאזט זיך ראטעווען איבער פארטעוורש עווע. אין דער ברייט נאס בעת די לעפּפלאך ציינן רויס, — וואס מיינט: "שטיי אין געהאקטע וואונדן און ווארט, אפשר וועט דיר געלינגען ארויס מיט נאג־צע ביינער פון די זייטיקע אוטאָמאָביל־ווען דער סיגנאל וועט זיין גרין".

פארדינט איר א גרויסע עכירה, פאר וועלכער די שטראָף קומט אויף דער וועלט און דער פאליציסט טוט אייך א רוף מיט'ן פינגער: אנו, שיינער־פיינער חבור, קום אקאראשט אהער, — מה שמיכם, — ווי הייסטו, און פון וואנען קומסטו.

זאגט איר: מיין נאמען? בוקי בן־יגלי. מיין אדרעס? נומער פּרוטאלבן, מדבר נאס.

דער פאליציסט פארצייכנט געטריי, און אויף מארגן זוכט מען מיט ליכט דעם בוקי בן־יגלי, פון מדבר נאס, און מען קאן ניט געפינען.

און די גערעכטיקייט ליידעט. איר, דער פארבלעכער, פארבליבט אומבאשטראפט. איז ניט א "ליסנס" א נויטווענדיקייט?

* * *

פאר אייער אינפאָרמאציע:

לויט דעם נייעם פוסנייער געזעץ קומט עס אויס אזוי, — אז איר פארט אויף איי־ער אוטאָמאָביל אין קווינס טעאטער, אי־בער סעלקירק עווע, פון דער זייט פון טשארלס סט., און שטעלט זיך אָפּ אנגע־קען דעם טשאטער, קאנט איר ניט ארי־בערלויפן די נאס גליך אין טעאטער אריין אויב איר זייט א געוועזענער ליבנריקער ביר־נער, דארפט איר גיין ביי מיין סט.

(שלוס אויף לעצטער זייט)

רעוויזיאָניסטן אין ניו־יאָרק באנוצן זיך מיט כוליגאנישע מיטלען אפּאָפּ־צורייסן דר. יהודה מאגנעס

מיט שטינק באמבעס און מיט פויסטן פרובירן זיי צעשטערן פארזאמלונג. — ווערן ארויסגע־פירט פון דער פאליציי

(ספּעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

ניו־יאָרק, מארט 23 (איטא). — די הי־נע רעוויזיאָניסטן האבן פאראורזאכט א ראיאט דא לעצטן אוונט ביי א פארזאמ־לונג אדרעסירט פון דר. יהודה לייב מאג־נעס. זיי האבן געוואלט שטינק־באמבעס, האבן געליארעטן פון געשריען "פארדר־טער", און צום סוף האבן זיי צעפרעט צו א פויסטן קאמף געשלאָגן צווישן די אל־פּמיינע ציוניסטן און די רעוויזיאָניסטן.

דער ראיאט האט אנגעהאלטן איבער א האלבער שעה, און די פארזאמלונג האט זיך באראויסגעשריען אויפן ווענ־ציע אויף די פארשלאגענע אויפנעמונגען פון דער פארגרעסערונג פון דער רעוויזיאָניסטן־פאָרמע. דער ראיאט האט אנגעהויבן ווען דר. מאגנעס פארגעזעצט זיין רעדע, ווייטדיק וועגן די דערגרייכונגען פון העברייאישן אונזיווער־סיטעט.

דער ראיאט, וועלכער האט פארנומען אן ערן־פּלאץ ביים טיש קען לארד אויריווין האט געמאכט א גוטן איינדרוק מיט זיין מע־סיקייט אין די פארהאנדלונגען. ער האט אויסגעדריקט זיין פולע גרייטקייט צו באטייליקן זיך אין די ווייטערדיקע פאר־האנדלונגען, כאטש ערער שרוט זיינער אין דער ריכטונג מוז גוטגעהייסן ווערן פון די אנדערע נאציאנאליסטישע פירער.

זעקס טויט, א סך פאר־וואונדעט אין באן־אומגליק אין ענגלאנד

ליימטאן באזארד, ענגלאנד, מארט 23. דריי פאסאזשירן און דריי פון צוג פער־סאנאל זיינען געטויט געווארן נעכטן, וועגן דער ראיאל סקאט עקספּרעס, איינער פון די שנעלסטע צוגן אין דער וועלט, אין דא אראפּ פון די רעלסן און אז טיילוויי צעשמעטערט געווארן.

נאך א סך זיינען פארוואונדעט געווארן, אבער ס'איז געווען א נס, וואס די צאל טויטע איז ניט געווען א סך גרעסער. דער צוג איז געווען געפאָקט מיט פאסא־ז־שירן, און עס איז שרעקלאך צעשעדריקט געווארן.

שעריקן די אומגעקומענע איז געווען סער דזשאָרדזש סאלטמארש, תבואה־עקספּערט, וועלכער איז געווען וויצע־פּאר־ציצער פון דער אליאנרטער תבואה איינ־קויף קאָמיסיע אין 1915 און 1916.

דער אוראזאן פונ'ם אומגליק איז נאך דערווייל ניט באשטימט.

נאָנדי וועט זיך באטייליקן אין "רונדער טיש" קאָנפערענץ, אויב אים וועט געלינגען צונויפצו־ברייגנען די מוסולמאנער און די הינדוסן

ניו־דעלהי, מארט 23. — אויב נאנדי וועט געלינגען אויסצולייכן די סכסוכין צווישן די מוסולמאנער און די הינדוסן, וואס ער באמיט זיך איצט צו טאָן, דאן וועט ער זיך באטייליקן אין דער צווייטער "רונדער טיש קאָנפערענץ" אין לאנדאָן קומענדיקן הארבסט. לויט א אפּמאך גע־שלאָסן נעכטן צווישן אים און דעם וויצע־קעניג נעכטן.

אין דער באראטונג אינ'ם וויצע־קע־ניגלאנד פאלאץ האבן זיך באטייליקט: לארד אויריווין, נאנדי, פינף פרינצן און כמעט אלע מיניסטאָרן. נאנדי האט אויס־נעדריקט זיין איינונג, אז דער שטרייט צווישן די מוסולמענער און די הינדוסן וואָלט געקאָנט אויסגעגלייכט ווערן, וועגן אלגעמיינע שטימרעגט זאל איינגעפירט ווערן אין לאנד.

דער ערשטער טייל פון "דער רונדער טיש" קאָנפערענץ וועט אויף נאנדיס

פּרויען פּראָיינען פון ת"ת רופן פּראָטעסט מיטינג מאָרגן

צוליב די באריכטן וואס זיינען פאר־שפּרייט געווארן, אז די ת"ת פאראוואלטונג האט בדעה צו פארקויפן די גרויסע ת"ת געביידע צו דער י. מ. ה. א., פאררופן דער מוטער פּראָיינען אין די ליידיס אקזי־לערי פון ת"ת א פּראָטעסט פאראורזאכלונג אויף מארגן (דינסטאג) אוונט, אין ת"ת זאל.

אויף א פארזאמלונג פונ'ם מוטער־פאר־איין און דער ליידיס אקזילערי נעכטן איז די פּראָגע פארהאנדלט געווארן און ס'איז באשלאָסן געווארן צו באקעמפן אזא שריט. די פרויען פאראייגערן, אז זיי קאָ־נען זיך פארפליכטן צו שאפן אמוויי־ניקסטנס פינף טויזנט דאָלאר א יאר צו דעקן די לויפנדיקע דעפיציטן. וואס איז שייך די אנגעזאמלטע חבות, איז נעמאכט געווארן די באהויפּטונג, אז די 20 דירעק־טארן וואס זיינען אונטערגעשריבן אויף די וועקסלען, "דארפן זיך איצט, אין אזא צייט, נים זוכן צו באפרייען זיך פון זייער אחריות דורך פארקויפן די ת"מ". זיי דארפן נים ליידן, אבער מען קאן געפינען די מיטלען צו דעקן די חובות, און דאן קאן די ת"מ, מיט זייער שטיצע און נע־הערינקייט אבערבע. אנגיין אן דעפיציטן. "ס'איז געבויט געווארן פאר א ת"מ, און ניט פאר אנדערע צוועקן", איז דערקלערט געווארן.

פאשיסטישער זון פון עקס קיי־זער קרינט געבראָכענע ביינער פון פאליציי

קאָענינסבערג, דייטשלאנד, מארט 22 אוונטס ווילהעלם, דער פערטער זון פונ'ם געוועזענעם קייזער פון דייטשלאנד, האט דא אריינגעבראָכן א פּרצע קלעפּ פון דער הינער פאליציי און פאול נאבעלם, די רעכטע פון אדאָלף היטלער, דער פי־רער פון די פאשיסטן, איז שטארק צע־שלאָגן געווארן פון דער פאליציי נאכדעם ווי זיי האבן פארלאָזט א פאליטישע פאר־זאמלונג.

עדמאָנטאָן מאכט גוטן אָנהויב פאר געווערק־שאפטן קאמפיין

ערמאָנטאָן, אלטא., מארט 23 (צו ד. א. וו. פון ה' גוראלמאן). — דער געווערק־שאפטן קאמפיין וואס האט זיך דא גע־עפנט לעצטן אוונט מיט דער באטייליקונג פון יוסף בארא, שליח פונ'ם ארבעטנ־דיקן ארץ־ישראל, איז געווען א באדייטנ־דיקער דערפאָלג. די סומע פון פינף הונ־דערט דאָלאר איז געשאפן געווארן ביים באנקעט, און דער קאמיטעט איז זיכער, אז אים וועט געלינגען צו שאפן נאך פינף הונדערט דאָלאר אין משך פון די קומענ־דיקע עטלאכע טעג.

טעלעגראפישע באגריסונגען זיינען אנ־געקומען צום באנקעט פון פאַרשידענע צענטערן, איינשליסנדיק א באגריסונג פון רבי יהודה זלאטניק, עקזעקוטיוו־ע הייאמאן, דזשיימס מארשאל און אנדערע.

דער קאסירער האט באריכטעט, אז די דזשאינט האט זינט 1914 אויסגעגעבן 80 מיליאָן דאָלאר פאר הילף אין אייראָפּע.

פראָפ. איינשטיין, אין זיין באגריסונג, האט אפּעלירט פאר הילף פאר'ן מזרח אייראָפּייאישן אידנטום, האלב פון וועלכן געפינט זיך אין ביטערער נויט.

דייוויד בראון האט אין זיינער א רעדע אויסגעדריקט פאַרדראָס, וואס די קוואטא פאר הייריאָריקן קאמפיין אין בלויז 2½ מיליאָן דאָלאר, ווען די נויט איז אזוי גרויס. ער האט אויסגעדריקט זיין האָפנונג, אז נים געפוקט אויף די שלעכטע צייטן וועט דער קאמפיין מאכן דערפאָלג פאַרראָעלענדיק די קוואטא.

אַלסטאַיס טאַכטער פאַלגט ניט סאַ־וועט רעגירונג צו קומען צוריק אהים

טאָקיא, יאפאן. — פריילן טאָלסטאַי, וועלכע וואָרט דא אויף א דערלויבעניש אריינצוקומען קיין קאנאדע, האט געקראָגן א באפעל צוריקצוקערן זיך קיין סאָוועט רוסלאנד, אבער זי האט זיך אָפּגעזאגט פון אויספאָלגן דעם באפעל.

מיט טאָלסטאַי זאָל האבן דערקלערט, אז זי וויל הויפּטזאכלאך ניט קומען צו־ריק קיין רוסלאנד דערפאר, וואס די סאָ־וועט רעגירונג דריקט אונטער די שולן פונ'ם יאפּאנישן פאָליאנא סיסטעם, וועל־כע זיינען געווען מייער איר פאטער, און וואס זי דערלויבט צו טעראָריזירן רעלי־גיע, וועלכע איז געווען נאענט צום האַרצן איר פאטער און איר אליין.

טאָלסטאַיס טאכטער דערקלערט, אז זי האט געקראָגן אן איינלאדונג פון די קאָ־נדער רוכאבארן צו קומען צו זיי און דערלאָזטן פאר זיי א ציימונג, און זי האפט צו האבן די מעגלאכקייט צו דער־לעבן אירע יארן אין קאנאדע.

דערווייל אבער האט זי נאך די דערלוי־בעניש צו קומען קיין קאנאדע ניט גע־קראָגן, הויפּטזאכלאך דערפאר, ווייל זי קאן ניט קריגן קיין פאספּארט. זי פירט איצט אן פארהאנדלונגען מיט דער פאלי־ציי אין טאָקיאָ, אין א פארזוך צו קריגן א יאפּאנעזישן פאספּארט.

די קאנאדער רוכאבארן, וואס וויל־ן דא האבן טאָלסטאַיס טאכטער, האבן זיך באַ־זעצט אין קאנאדע הויפּטזאכלאך א דאנק־וואס די קאָנדער הויפּטזאכלאך א דאנק־טאָלסטאַיס באמיאונגען און אויף דעם געלט וואס ער האט אוועקגעגעבן פאר זיי פונ'ם פארקויף פון זיין ווערק "תחית־המתים".

פאַלגנט ווען זיך באַטייליקן אין "רונדער טיש" קאָנפערענץ

אויב אים וועט געלינגען צונויפצו־ברייגנען די מוסולמאנער און די הינדוסן

(ספּעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

ניו־דעלהי, מארט 23. — אויב נאנדי וועט געלינגען אויסצולייכן די סכסוכין צווישן די מוסולמאנער און די הינדוסן, וואס ער באמיט זיך איצט צו טאָן, דאן וועט ער זיך באטייליקן אין דער צווייטער "רונדער טיש קאָנפערענץ" אין לאנדאָן קומענדיקן הארבסט, לויט א אפּמאך גע־שלאָסן נעכטן צווישן אים און דעם וויצע־קעניג נעכטן.

אין דער באראטונג אינ'ם וויצע־קע־ניגלאנד פאלאץ האבן זיך באטייליקט: לארד אויריווין, נאנדי, פינף פרינצן און כמעט אלע מיניסטאָרן. נאנדי האט אויס־נעדריקט זיין איינונג, אז דער שטרייט צווישן די מוסולמענער און די הינדוסן וואָלט געקאָנט אויסגעגלייכט ווערן, וועגן אלגעמיינע שטימרעגט זאל איינגעפירט ווערן אין לאנד.

דער ערשטער טייל פון "דער רונדער טיש" קאָנפערענץ וועט אויף נאנדיס

דזשאָינט קאָנפערענץ פאנגט אָן קאמפיין פאר צוויי מיט א האלבן מיליאָן דאָלאר

דזשאינט ווערט רעאָרגאניזירט. — באריכט צייגט, אז דער דזשאינט האט אויסגעגעבן 80 מיליאָן דאָלאר זינט 1910. — איראָפּייאישע אידן נויטיקן זיך איצט באזונדערס אין הילף

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

ניו־יאָרק, מארט 23 (איטא). — א שטיין פון א נאציאנאלן ראט פון 250 קאמפיין פאר צוויי מיט א האלבן מיליאָן דאָלאר צו העלפן די מזרח אייראָפּייאישע אידן, וועמעס שוועריע נויט איז געשטעלט געווארן פון א צאָל פּראָמינענטע אידישע פירער, זיי גרעסער ווי וועגן פריער, — איז דא געפונדן געווארן ביי דער דזשאינט קאָנפערענץ.

די קאָנפערענץ, וועלכע האט זיך פאר־ציינן אויף צוויי טעג, איז געווען באזונדס פון אלע טיילן פון לאנד. פון דער סומע פון 2½ מיליאָן דאָלאר איז פאר ניו־יאָרק בעשטימט געווארן א קוואטא פון איין מיליאָן דאָלאר.

די קאָנווענשאָן האט באשלאָסן צו רעאָרגאניזירן די דזשאינט.

דער קאסירער האט באריכטעט, אז די דזשאינט האט זינט 1914 אויסגעגעבן 80 מיליאָן דאָלאר פאר הילף אין אייראָפּע.

פראָפ. איינשטיין, אין זיין באגריסונג, האט אפּעלירט פאר הילף פאר'ן מזרח אייראָפּייאישן אידנטום, האלב פון וועלכן געפינט זיך אין ביטערער נויט.

דייוויד בראון האט אין זיינער א רעדע אויסגעדריקט פאַרדראָס, וואס די קוואטא פאר הייריאָריקן קאמפיין אין בלויז 2½ מיליאָן דאָלאר, ווען די נויט איז אזוי גרויס. ער האט אויסגעדריקט זיין האָפנונג, אז נים געפוקט אויף די שלעכטע צייטן וועט דער קאמפיין מאכן דערפאָלג פאַרראָעלענדיק די קוואטא.

דריי מיליאָן דאָל. פאר כוי ארבעטן אין מאנ.

די פּראָוויזיאָנעלע רעגירונג פון מאני־טאבא האט באשטימט אויסצוגעבן דריי מיליאָן דאָל., אויף פארשיידענע קאנסט־רוקציעס היינטיק